

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közigazgatási s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLÓNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 " 50 kr.
 Negyedévre . . . 2 " 50 kr.
 Egy hónapra . . . 1 " 50 kr.
 Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi Imre nyomdájában**, a székelyi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábnos példát 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többnapos megjelenésű hirdetéseknek különleges ártékűt. Helyesül minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sorra 20 kr. A hirdetéseknek valamint a nyitási költségeknek egyedül a kiadói iródban vétetnek fel. Az előfizetési s hirdetéseknek a kiadói iródban, a lap szellemi részében tartozó költségeinek a szerkesztési iródba címszámolók.
 nagyjuzta 1880. június 8. szám alatt

Debreczen, junius 8.

Tegnap mutatta be magát választóinak a III-ik kerületbeli függetlenségi párt jelöltje, Mudrony Soma, kit — ismételtük a mit egy polgártársunk már szombati számunkban kifejezték: mint vendéget ősi magyar szokás szerint mi is szívesen látunk körünkben.

Hogy programbeszédre megfelelt-e a függetlenségi párt kívánalmainak, annak megítélése természetesen nem reánk tartozik. Szakszerű, bár nem egészen alapos fejtegetése a czukoradóról, vámviszonyainkról, az ipar állásáról s több efféle problémán nehezen felelt meg annak, a mit tőle vártak. Az utolsó Franciaország példájára, hol oly hamar kifizették az ötezer millió frank hadi sarcozt rendkívüli megadóztatások mellett, úgy hogy például a gyufát is monopoliummá tette az állam s azért a gyufagyárt, a mi nálunk egy krajczár, tizenöt centimet fizetett a francia állampolgár, egy kis részletbe ejtette volna a hallgatóságát, ha a képviselőjelölt ur részletesebben kiterjeszkedett volna e tárgyra.

Szerencsés Hefli képviselő ur, ki a jelöltet lekísérte, elejét vette e bajnak, mert már megelőző beszédében kifejtette abbeli nézetét, hogy az adósságot nem csak nem kell megfizetni, hanem új adósságot kell csinálni még akkor is, mikor pénztünk van; sőt sajáték csak akkor kell igazán adósságot csinálnunk, mert akkor hitelünk lévén, olcsó perczente kapunk.

Ez élelmes közgazdasági axiómat, mint Hefli biztosította hallgatóit, egy angoltól tanulta, a ki azonban, úgy sejtjük, hogy nem volt John Stuart Mille.

Hefli képviselő ur megelőző beszédében, melyben a jelöltet bemutatva, szót néhány szót arról is, hogy mily szűkkeltségű és korlátolt fölfogás az, ha a debreczeni választók azt kívánják, hogy három képviselőjük közül legalább egy legyen olyan, a ki ismeri Debreczen város ügyeit s mint e város fia szívén viseli Debreczen érdekeit. Hefli nézete szerint erre semmi szükség. — Holnapután majd megjelölnék rá a választók, hogy van-e vagy nincs?

A jelölt beszédének azon része, melyben előadta, hogy miért vált el ő a szabadelvű párttól, nem képezheti megváltást tárgyát. Mindig azt hirdettük e lap hasábjain, hogy kövesse mindenki szabadon meggyőződését s ha Mudronyt meggyőződése a szabadelvű párt táborából a habarék párt táborába vitte át, szemrehányást tenni neki azért senki sem jogosult. Ő azon nézetet volt, hogy a magyar iparnak védvámra s önálló vámterületre van szüksége, a kormány-párt többsége pedig nem akarta az Ausztriával folytatandó közgazdasági harcot, mely a mi iparunk kifejlesztését biztosította volna ugyan, hanem földmívelésünket bizonyosan megölte volna, elzárva terményeink elől a kivitelt; Mudrony tehát kilépett a pártból, mely az ő eszméit nem valósította meg.

Ez teljesen korrekt eljárás. Csak azzal maradt adós, hogy miért lépett ki aztán a habarék pártból is, holott

eszméi megvalósításának ott nem állt semmi útjában?

Ne vegye zokon azonban Mudrony ur megjegyzéseinket; távol áll tőlünk az a szándék, hogy még meg is keserítsük neki a valószínű bukást. Mi méltányoljuk fáradozását az ipartügyek körül. Kár, hogy oly hibás utra tévedt, melyen az általa fölkarolt ügynek, politikai agitáció eszközüvé tévén azt, többet árt, mint használ. A pártállás, melyet most elfoglalt, folyvást tovább fogja őt hajtani ez uton, — meglehet akarata ellenére is és azon iparosok, kik benne bíztak, keserűen csalódnak fogják tapasztalni, hogy az egész iparosság, mely felé oly általános érdeklődéssel fordult a nemzet figyelme, nem sokára csupán úgy fog szerepelni, mint egy szélsőbaloldali töredék kortesfejeve.

— Ő felsége tegnap reggel 4 órakor elutazott Prágából, hol tegnap nagy katonai szemlélt tartott.

— A képviselőház tegnap ülésében belekezdtek az erdélyi birtok rendezéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásába.

— A képviselőház még hátralevő időszaka már csak kevés teendő vár. A zágráb-károlyvárosi, valamint a határvidéki vasutakra vonatkozó javaslatokon még csak néhány kisebb érdekű tárgy kerül szövegére s ezzel a tárgysorozat teljesen ki lesz merítve.

— A kisbirtokosok országos földhitelintézete tegnap tartotta rendkívüli közgyűlést. Megválasztottak elnökké Bittó István, alelnökké gr. Károlyi Tibor, igazgatósági tagokul dr. Telecsky István, Dániel Ernő, felügyelő bizottsági tagul dr. György Elek.

— Az országos magyar iparegyesület vasárnap tartotta meg ünnepélyes közgyűlést a t. h. K. elnöke alatt. Az új választásoknál gróf Zichy Jenő t. egyhangúlag elnöké dr. Szabó K. Adolfot pedig szavazat többséggel alelnökké választották.

Megint jaj!

(—) Az ellenzék szives jó voltából csak kerül minden napra valami commotiója a magyar embernek.

Alig voltunk csehlit, már meg horvátul vagyunk; s alig vagyunk horvátul: már megint csehlit kezűnk lenni.

Az ellenzék igen kényelmesen rendezte be magának a lelki háborgás könnyű mestereségét. Olyan az, mint a hamis kártyás: nincs az a kártyatorgas, hogy ki ne paklizna magának valami csodás „slágerkét”.

A Tisza-kormányának innen s tova egy jó esztendeje, sok rendbeli nevezetes ítélmények között, attól is meglehetősen melege volt, hogy a csehek irányában nem sietett oly hirtelen szerelmére lobbanni, mint a „Pesti Napló” prágai zarándoklása után ellenzéki részen divattá kezdett válni tavaly nyáron és annak utána. Most meg nem lehet Prágában egy „nazdár”-t kurjantani, egy ablakot beverni a néklül, hogy Tisza Kálmán „mulasztási bűne”, mely úgy „megnöveszté a cseh szarvakat”, elő ne kerüljön az ellenzéki listán. S

ha plane a király mer ellátogatni a csehek földére s ott uralkodói kötelességéhez képest jóakaró szavakat intéz cseh népéhez: hát tudta azt mindjárt a mi ellenzéki sajtónk, hogy Tisza Kálmán szláv kézzel játsza a monarchiát. Szakszerűtlen ilyen módon kerül horvátul-létközbe az alkalom.

Egy esztendeig s azontul mindig az volt a baj, hogy a Tisza-kormány csak nem tudja és nem tudja a horvát kiegyezést megkötni, még utóljára a horvát kérdést is felélel, hogy a körülmények éjjen, és sok sűrű bajunk megteremtésére, a horvát hazafiakat is „eltaktikázza” a magyar államesszéttől. Lám ők sokkal jobban, bőlebben tudták a módját anno akkor meg akkor. Kezdték egy fehérlapon; elugdorták a fut a horvátok rá irtak, s mikor a horvátok kitörték a mit ráirtak, hát azt megint sietve elfogadták.

E helyett a rövidlátó Tiszája még törölni se enged s hozzá írni se hágy, nem hogy fehérlapot vagy mit elfogadna.

Hanem most, hogy a kiegyezés annyira, mintha már meg volna kötve; hogy a Mazurianoskikk szerencsésen kitörte a nyakát s a horvátoknál a higgadt megfontolás és mérséklet visszanyerte elkobzott jogait; — hogy a kiegyezésnek sikerült a törvényes alapot és jogfolytonosságot érvényre juttatni, az elszámolásba becsúszott hibákat Magyarország javára kigazítani s mindazonáltal a horvátokat is el nem keseríteni: — most bezzeg van mit hallgatni Tisza Kálmánról azért, a miért nem idézte fel a horvát-magyar viszályt, de a zsirosabb példát is jobbnak találta a soványabb egyezséget.

Az ilyen szapora váltakozása álláspontra, megengedjük, hogy nagyon egyszerűsíti és megkönnyebbiti az ellenzéki taktikát. De hogy élő embert elbirjon homályosítani, azt merjük kétségbe vonni.

Élő ember, a meddig eszén van, meglátja az ily támadásokban igen is a lelkiismeret azon léhaságát, mely egymásután ily egymást kizáró felfogásból ítélet, csak hogy megítélhessen; de egyszerűsített azt is meglátja, hogy a vak indulat viszi a szót.

Hát hiszen a mi azt a horvát dicőségét illeti, megvan arról nekünk is a mi csendes házi véleményünk, mely igen gyakran jó nagyon oda huz: hogy ha az a turzócskányi föld zuga, melyen horvát testvéreink kevés dohánya terem a nagy pipájukhoz, nem csuszamított volna közzénk és a magyar tenger közzé, hát áldánk meg őket az isten vele s vinnék a pokolba magunknak, akár híroket se halljuk soha sem.

De ha már egyszer azt a boszontó földcsuszamlást ránk rendelték a nem kegyes végzetek: annak bizony nyelni kell a következtéseit, akár esik jól, akár nem. Horvátország jó sokáig teher lesz még rajtunk; ezen változtatni nem lehet. Ha kell a tenger akkor kelljen az oda vezető „fenntartási költség” is.

E fenntartási költségről szól a kiegyezés; nem mi, nem a Tisza kormány szabtuk azt olyan bőkezűleg; hanem csinálta a mostani dicőségesség h a

barék ellenzék akkor, amikor még csak habarék volt és nem ellenzék. Tiszának és a mi pártunknak, ama buzdító kezdeményezés után, jó szerencse, ha csak a horvát szarvakat is letörni sikerült a megszüntetni a szembeálló visszaéléseket. Csak minden ezután való kormány ennyit lendítsen a dolgon, s bizony meglehet az ország elégedve.

Meg is van.

Az ellenzék káromkodása, mint mindig, most is csak azt bizonyítja, hogy a Tisza-kormány egy újabb sikerrel kellene ellensúlyozni a föllétes-fortélyai által, de hogy ez mindazon által nem megy.

Széchenyi fiai

A keletről közelebb hazakereszt gróf Széchenyi Béla és Ödön arcképeit közzélen a „V. U.”, néhány érdekes adatot jegyez fel a „legnagyobb magyar” fiairól. — Széchenyi Béla neje halála után öt évet a világtól teljes visszavonultságban töltve, 1868-ban határozta el magát közép-ázsiai nagy utjára s el lévén készülőbe arra is, hogy nem tér vissza többé, elutasítások atyjának nála levő kéziratait az akadémia s az atyjára emlékeztető számos ereklyét a nemzeti múzeumnak ajándékozta 22 hónapig tartott tudományos expedíciójáról most nagyobb művet készített s a „legnagyobb magyar” fiairól. — Széchenyi Béla neje halála után öt évet a világtól teljes visszavonultságban töltve, 1868-ban határozta el magát közép-ázsiai nagy utjára s el lévén készülőbe arra is, hogy nem tér vissza többé, elutasítások atyjának nála levő kéziratait az akadémia s az atyjára emlékeztető számos ereklyét a nemzeti múzeumnak ajándékozta 22 hónapig tartott tudományos expedíciójáról most nagyobb művet készített s a „legnagyobb magyar” fiairól. — Széchenyi Béla neje halála után öt évet a világtól teljes visszavonultságban töltve, 1868-ban határozta el magát közép-ázsiai nagy utjára s el lévén készülőbe arra is, hogy nem tér vissza többé, elutasítások atyjának nála levő kéziratait az akadémia s az atyjára emlékeztető számos ereklyét a nemzeti múzeumnak ajándékozta 22 hónapig tartott tudományos expedíciójáról most nagyobb művet készített s a „legnagyobb magyar” fiairól.

Külföld.

— A berlini utókonferentia. Valamennyi nagykovet tudósított kapott, hogy június 15-én Berlinben conferentia ül össze, mely kizárólag a görög határkérdés megoldására fog foglalkozni. — A nagykovetek tegnap tartották első ülésüket a collectív jegyzék végleges megállapítása végett.

— Midhat pass, Syria kormányzója, beadta lemondását.

— Az apád veit temetkezési helye. Az Ó-Buda fölött fekvő fehéregyházi réten Thaly Kálmán orsz. képv. dr. Henszlmann Imre, Luppa Péter orsz. képv. Torma Károly, Zsigmondy Gusztáv, dr. Hampel József és dr. Thälöczy Lajos e hó két első napján ásatásokat rendeztek el, hogy a hagyomány szerint az Árpád sírja fölé épített Fejéregyház romjait kitarják. Az ásatást siker koronázta a mennyiben a legutóbbi romokor egyházi épület alapfala akadtak. Kiváncsinosk láttak, hogy az ásatások mélyebbé is folytattassanak, hogy a templom eredeti talaja s a netaláni kriptá napnyire jöjenek, a mi azonban a föltakadó talajvíz miatt ezáltal lehetetlennek bizonyult, s így a további kutatókat ez alkalommal félbe kellett hagyni és bevárni azt az időt, mikor a talajvíz leszáll, a mi csak szept.-október hónapokban várható.

— Az agy és gerinc agyhártyáigalob járványról, mely kisebb mértékben városokban is jelentkezik, röviden már szólottunk. Most elmondjuk, hogy a betegség jelentkezése után mit kell tenni. — Már a rosszul érzés feltételekor azonnal orvost kell hívatni, addig is azonban míg az megérkezik, a következő eljárás kell követni. A betegét — mennyire lehet — külön hűvös és csendes szobában levő ágyba kell elhelyezkedni, és pedig úgy, hogy feje magasan és ha van löszörrel ha pedig ez nincs, szecskával tömött vákocsón is, nem toporán feküdjék. A nagy világosság, napugárakat távol kell tőle tartani ugyisint — míg magánál van titáni kell minden látogatást, beszélgetést és felizgatást. Legelővőbb hatást gyakorolja a hidegek alkalma-

— A Paster Lloyd társulat 30 arany pályadíjat tűzött ki e kérdésre: Mutassanak ki adótervénykezésként hiányai, különbsé tekintettel a kereseti adóra. Három pályamű érkezett be. A viszonylag legjobb szerzője: Kezencs Károly Péter.

— Kossuth iratai angol nyelven. Kossuth Lajos nagy munkája. „Irataim az Emigrációból” angol nyelven „Memories of My Exile” címmel jelent meg, s mint könnyen érthető, az angol nép minden rétegében nagy feltűnést kelt s a sajtót is morgásba hozta. A Daily News legújabb száma Kossuth könyvének hosszú cikket szentel, mely a legnagyobb

— Hát minek is másnak? Gyermekek voltak edes orvos ur és jó mulattunk. — És a mit a gyermekek egymásnak ígértek a jövő élet boldogsága felől, azt az ifjak nem válthatják be? — Bohóság! En reg elfeledtem, a mi akkor történt. Felelde el én is. — Kisasszony! A kit én úgy szerettem, mint kedvedet, nem felelhettem el. Sarolta kisasszony ez érzékenyen kijelölt szavakra csak gömbölyt vállalt huzta föl s számközve bigyesztgette szép ajkait össze. — De hát valóban felelte volna ön multunk edes emlékeit mind, tört ki Kálmánból a keserű hang, melyben ezuttal több volt a keserű panaszról mint a vád. — Biztosítom, hogy nagyon feleltem, válaszolt a kisasszony s egy semmibe sem vevő tekintettel vette az orvosra, hideg fejből hintással távozott melőle. — Mikor az én szerencsétlen barátom hallotta ezt az érthető és félre nem érthető felvilágosítást, akkor körülbelül olyan formán érezte magát, mint a ki a magosbót a melybe zuhan alá! — És a szerencsétlenségem nem volt annyi esze, hogy félre csapta volna a kalapját és mondáná: gombház! Lesszakadt! Lesz, más!

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

Tout passe!

— Mindennapi történet. —
Szombati Jánostól.
 (Folytatás.)
 Megszeretni gyermek korban egy kis kurtá szoknyás kis lányt, rajba lenni hosszú éveken át, egy pár savó színű szem ragyogásának hinni s bizonni abban, hogy a miért a szőke hajból egy fürtöcskét kapott, hát hü fog lenni hozzá a bájos Sarolta akkor is, midőn kurtá szoknyáját a hosszú ujjú váltja föl, midőn a „magácska” helyett „nagyásd”-nak titulálják a kis ártatlanságot, a ki nem gyermek már, hogy lepkéket izzón a virágos réten, hanem felnőtt leány, ki szépen tud már egyszerre több emberre is mosolyogni, a kinek mindenkihez van egy biztató, reményt nyújtó szava.
 Hogy még ilyen spiritusba való csodabogar is lehet Plátó kétféle tollalános közt, azt sohasem mertem volna hinni. De élő példa

volt ez a szegény doktor, a ki szinte repült a kis városkába, hol első dolga volt felkeresni a bájos Saroltát.
 Meg volt lepette a mikor meglátta. Hisz az nem a kedves kis leánya többé, kinek örökké csak lepkével, madárral és virágokkal volt dolga, ki akkor érzé boldognak magát, ha a csacogó csermely partjára ültetett fűz fák árnyékában koszorút fonhatott nefelejtől, ibolyától és örök zöld virágtól. Az a ki előtte áll: egy delnő, egy buszka királylány, kinek szépségét csodálni kellek, kit holdva vesznek körül udvarlói, mint hű alattvalók.
 Persze! Az én doktorom azt hitte, hogy a mikor meglátja Sarolta kisasszonyt, hát egyenesen a nyakába borul, eszébe jut az a nagy furcsa gyermekes történet s miután összevissza csókolgatták egymást, megkeri a kezét a mamától és élnek boldogul.
 No bizony! Nem is lett volna különös történet ez az egész dolog.
 De Sarolta kisasszonynak esze ágában sem volt amaz inyenc dolgokkal tüntetni ki Kálmánt. Szépen kezet fogott vele, aztán megkérdezte, hogy hát ott fog-e letelepedni, van-e sok patiensse s hogy jól mulatott-e a fővárosi bálokban?

Szóval: csók és ölelés helyett egy csomó üres, rideg kérdés, melyre bizony nem is volt mit válaszolni a leforrázott ábrándozónak.
 Ugy kellett neki. Hát nem tanulta-e meg hogy „tout passe!”
 Hisz nincs állandó semmi a nap alatt, legkevésbé pedig a leányok szerele! — Biz azt tudhatta volna Kálmán barátunk, hogy a szív olyan mint a föld, mely nem csak egyszer tud virágot teremni s tudhatta volna, hogy az első szerelem is csak épen olyan elhervadó, elenyésző virág, mint a delnő nyitó, vagy az ibolya, vagy akár a róza, mely széttöli a szellő egyetlen erős fúvására!
 Kereste az alkalmat régi ideáját egyedül találni. A pillanat nem is késett soká. Egész elkeseredetten kérdezte tőle meg, ha emlékszik-e, mily boldogok voltak ezelőtt pár évvel?
 A bájos Sarolta kisasszony persze emlékezett azokra nagyon jól. El is kaczagta magát kedélyesen s mosolyogva jegyezte meg: — Mulatságos dolgokat követünk akkor el.
 — Annak talája és egyéneket nem? kérdé tőle Kálmán.

Dehogyan mondta Dehogyan mondta. Még tán képes volt sírva is faka. —
 Már ilyen esetben a magam részéről sokkal okosabbnak tartom azt a bölcs eljárást, hogy szívia le magát a családotti szerelmes valami pogányul rossz borból egész a fekete földig, aztán aludjon egy hazugban 36 órárt és ha fölébred s netán valamikor az eszébe jutna az a história, mondja rá egész józanodtan: „oh be boldog a l m o m is volt egyszer!”
 — Kérlek! Sziveskedjél bölcs nézeteidet mások mondani el. Nagyon szeretném hallani a történetet.
 Abban ugyan nem igen lesz valami örömd. Hanem azért folytatom. Hát tudod a mi doktorunk busult, busult nagyon soká. Egyszer aztán eszébe jutott okosan gondolkozni is. A mint ezt megcsékedte, Sarolta is jött, hogy valakit kell szeretnie Sarolta kisasszonynak.
 Hát persze hogy szeretett.
 Erre bizonyos lebb is rá jöhetett volna. Tudta és beszélte már nagyon rég óta az egész város, hogy Horvá Kázmér udvarol neki nagy szerencsével s már azon ponton vannak, hogy jegyet is váltának.
 (Vége köv.)

zása a fejre és fóképe a nyak hátsó részére, ugyan azért ott hol van apróda tört jég, marha vagy disznó hólgyába tetetve és be-kötve a fejre és tarkóra helyezendő; vagy jeges vízbe könnyebb tiszta törülköző vagy egyéb vászonruha félre mártva, jól kifec-sarva és negyed óránként felváltva a fel-említett helyekre rakandó; ha jeges, hi-deg vizet kell alkalmazni s mielőtt a bor-gató ruha megmelegszik, azt ujjal kell felváltani; ily borogatás alkalmával a beteget ol-dalt kell fektetni s ugyanazon helyzetben ho-rogatni, nehogy az alkalmával csészertül-lenül véghez vigyék a fejfájálmak-at s a nyakmeredést súlyosítsák. A szkre-kedés ellen a csőre állóvet használandó. A betegnek italul friss tiszta, vagy citromlével vegyített víz adandó, s ha kábult állapotban van, ez szájába betöltendő. Táplálékul le-he-tőleg ezüberelevés vagy tej nyújtandó. Bor-só, pálinka a betegséget legnagyobb mér-tékben fokozzák, miért is azoktól óvakodni kell.

Zeneestély. A „Frohner” szálloda udvarkerti helyiségében holnap szerdán f. hó 9-én Zsiga József karmester vezetésével tűzoltó zenekar közreműködésével zeneestély tartatik.

A kiakasztott kérvény. Olvasóink még emlékezni fognak arra a jelenetre, midőn egy falusi ember a képviselőház egyik ülésén a karzatról nyújtotta le egy papírost, azzal a kijelentéssel, hogy ő győrmegyei s szeretné a kezében levő kérvényt beadni. Ennek az er-de-ti kérvény beadásnak, mely akkor élénk de-rültséget keltett, akadt most utazása is csak azzal a különbséggel, hogy az utóbbi kérvé-nyező meg se jelent, hanem egyszerűen ki-akasztotta a karzatra folyamodását, melyet több képviselő észrevett, a mire azután levet-tek. A folyamodás hátlatján szerzetval a kö-vetkező sorokat írta beadójá, melyek elég ér-dekesek, hogy teljes szövegükben változatla-nul közöljük: „Tisztelet ház — háromszor kér-deztem leheté reménységem mindig az volt mondva Bizonyos lehetek, nem volt több 50 krajczáronál, elvették. Tölem az Bizonyit-ványimot más merre nem mehettem mind meg kellett ennem az ruhámat, továbbá több mind 50 forinttal tartozom így rabolták el tőlem az életemet. Kérem a legmélyebb alá-zattal a Tisztelet házat, mélytöztathatnák raj-tam segíteni vagy az 50 krajczáronnal az Papirost, tegyék el, mondok stb.”

Nagy jégvihar.

Az Apczót s a szomszéd nógrádmegyei Jobbágyi, Szántó, Lőrinczi községek határait pusztított máj. 29-diki nagy jégverésről a kö-vetkezőket írják: Az említett nap (29.) délu-tánján, 4 óratáj, mondhatni majdnem min-den irányban vészhozó felhők tornyosultak s mindig jobban közeledő s földet rázó dörgés és orkán-szerű vihar előre jelző a véghezme-

nendő pusztulást. Rosszat sejtett előérzetünk nem csal, mert alig tel el egy néhány perc, egyszerre dió nagyságu s méretünk szerint 20—25 gramm nehézségű jégdarabok kezdet-tek hullani, előbb ritkábban, majd mindig és mindig sürűbben; míg végre a sző szoros ér-telmében elkezdett ömleni, mintha szákokból valóságos mogyorót öntöttek volna alá, a mo-gyoró nagyságu jég tisztán, eső nélkül.

Ez tartott szakadatlanul mintegy 3/4 óráig, néhol 1 lábnyi magásra emelkedvén az árad-at által összesodort jégfalom, mely a hir-telen meghült légmérésklet miatt, árnyékos helyeken még másnap reggel is egy csomóvá jégvezde találtatott. Hogy e jégvihar mily irtóztos pusztítást vitt véghez a növényzet-ben — alig képpelhető! Az őszi vetések le-gazólva, a vetemények elpusztítva, f. szőlő-venyigék eltörölve, s elrongyoltott lészettel hirdették azon, talán csak felszázad alatt egyszer előforduló óriási jégvihar, mely ha-táraink felett elvonult. Hogy pedig a nyomor teljes legyen, az épen renden levő szénát az áradat teljesen elöntötte, beiszapolta, vagy végképen elhordotta.

Tutti-frutti.

Mult hó 26-án az olasz képviselőházban a trónbeszéd felolvasása után a király jelen-létében a miniszterek letették az esküt, mi-közben Crispi a volt miniszter Depretis bel-ügyminiszterre köze kiáltott. „Nem szabad neki hinni, még akkor sem, ha megesküszik”.

Auclert kisasszony határozati javaslatot dolgozott ki a nők szavazati-joga tárgyában s ezt Camille Sée ur nagyon támogatja. Auclert kisasszony agg-szűz s haragszik a férjes nőkre s e haragját a javaslatban is kiöntötte. E szerint csak az özvegy nők és a hajadonok bírnának szavazati joggal, de a fér-jesnek nem, mivel — szerinte — ez esetben a férjes nőnek két szavazatuk lenne: a saját és férjük szavazata: mert felelteszik, hogy egy férj sem merne másként szavazni, mint neje.

Egy angol író beleszeretett egy előkelő hölgybe s már fél évig meddig jegyesek is vol-tak, mikor a szegény író nehéz vallomásra ha-tározta magát:

— Asszonyom, ön nem lehet a nőm, az én családomon nehéz végzet fűg, ... egy ro-konomat felakasztottak.
— Ha csak az a baj, barátom, ne bu-suljon, — felelé a szellemes nő mosolygva, — nekem is van néhány rokonom, a kiket nem azért kíméltek meg az akasztófától, min-t-ha meg nem érdemelték volna.

Fiatal lányka megy a könyvkereskedésbe.
— Kérek egy regényt.
— Melyik szerzőtől parancsolja?
— Mindegy, akárkitől.
— Mégis milyen regény legyen?

A lányka súgva:
— A milyet leányoknak nem szabad ol-vasni ...

Az asszonyok több esze volt, mint a férfélek, a ki hivatalt keresett.
— Jaj kedves Camillám, azt sem tudom, hogyan lépjek kéresemmel a miniszter elé. Mit tennél te?
— Ha nekem kellene oda mennem a leg-szebb ruhámat venném fel s biztos volnék a sikerről.

Egy gavallér bemutatja magát egyik leggazdagabb pesti polgár házában, abból a czeből, hogy valamelyik leányát nőül vegye.
— Neve bizonyosan nem ismeretlen ön előtt.

— Óh nem! — feleli a polgár, — ol-vastam az újságban!
— Az újságban? Nem tudnám.
— De igen, a hivatalos lap árverési ro-vatában.

A krakkeller Dandy vette kalapját s tá-vozott.

CSARNOK.

Az írók és művészek Esztergomban.

— Kirándulás. —
Vasárnap az írók és művészek társasága kirándulást rendezett esztergomba. A hajó fő-irányzat igen nagyszámú díszes közönség je-lent meg. A kirándulás parancsnoka Jókai Mór volt. A fődíszet Balázs Kálmán huzta.

Az utra „Uti lapu” czimen lapot is adtak ki. Az uti pro ramm mellett nem egy sikerült alcet, józsu tréfát és mulattató apróságot közöl Lauka Gusztáv, Jókai Mór, Re-viczky Gyula, György Aladár, Hegedűs Sándor, Erdődy Béla, Koroda Pál, Rudnyánszky Gyula, Gáspár Imre stb. tollából. A lap élén kedélyes üdvözölő vers van az esztergomiakhoz. A köl-temény utolsó szaka így hangzik:

Vagyunk mi rég ismerősök,
Bemutatni senkit nem egy
Író s közönség... ez a kettő
Egymásnak annyit vizeit.
— Így jöttünk most is. — Adjon isten
Jó napot, derek emberek!
Nekünk adott már: jónapunk az,
Hogy itt lehetünk véletek.

A megérkezés Esztergomba rendkívül fé-nyes volt. Ezekre menő néptömeg várta az érkezőket s az üdvözölő beszédre Jókai kö-vetkező szellemes beszédet mondotta:

Fogadják köszönetünket azon rokonsze-ven fogadtatásért, melyben része-ittettek mi-nket, a kiránduló írókat, művészeket s tudoso-kat. Író, művész és tudós, e hármat egyik francia úgy nevezi, hogy bohemiens, magya-rán mondva cigányvilág.
E tisztelt társaság úgy látszik engem

nézett primásának, midőn engem bizott meg azzal, hogy a primások városában én mondjak közönséget lelkes fogadtatásukért.

Író talán volnék, szerencsétlen furulyás-nak is mondanak, azt is hallottam, hogy ko-médiás vagyok s így méltán vagyok képviselője a társaságnak. (Nagy derűtlenség.)
A műkinckeket és régiségeket jöttünk ide megszemlélni, megláttuk a legrégibb, legbecesebb műkincket, a régi magyar ven-dégyszeretet.

Az esztergomi lap díszes mellékletet adott ki ily czimen: „Emléklap az írók és művészek társaságának tiszteletére.” — Ebbe több fővárosi író és művész írt egy-egy pár sort. Ezekből egy kis szemelvényt mutatunk be olvasóinknak:

Mindazok között, a kiket tanultam, an-nak vettem legtöbb hasznát, a mit nem tanul-tam meg.

Jókai Mór.
A kedves esztergomiak érdeklődését azzal fogom viszonzni, hogy nem a szere-pemből, de a lelkemből fogok nekik éne-kelni.

Blaháné Luja.
A házasság.
A házasság hosszacska költemény.
Benn férfi, nők... ölelkéző rímek:
Szerelmi dal, kopott dallama, mán,
S ha mértékét tart — igazán remek!
Gáspár Imre.

Író és kritikus.
„Miből élsz te? kérdé a veréb a hangyát.”
„A magam munkájából; hát te?”
„A te munkádából”, felelt a veréb és be-rottott a hangya eldőlőmájába.

Beóthy Zsolt.
A Dunába a lánczot, de úgy, hogy az a saját lábunkra ne fűzessék.

Türr István.
Mi a monológ? Mikor az ember a saját szüleinek egyetlen gyermekével beszélget.

Ágai Adolf.
... A népek épen úgy megvannak Kész udvaronczi, mint a királyoknak, És mindenik — Klionák régi vádja — Imádvá mást, csak önmagát imádjá.

Gyulai Pál.
Minden ut Rómába visz.

Pulszky Ferencz.
Minden gyümölcsnek az ára,
Egy-egy virágnak halála.

Lauka Gusztáv.

Közgazdaság.

A buza kapálása.
Mióta Amerikának nagyszerű versenye nem kevesebb veszéllyel fenyegeti Anglia mezőgazdaságát, mint a minő hatását hazánk-ban is érezték annak, ott az amerikai termelési viszonyok tanulmányozásával mind többen kezdenek foglalkozni, sőt legközelebb egy ki-

rályi bizottság is küldetett ki az Egyesült Államokba határozottan ezen czébből.

Arra nézve, hogy meddig fog tartani Amerikának az európai gabna-termelő álla-mokkal kezdett e hatalmas versenye, nagyon eltérők a vélemények; de abban a tanulmá-nyozók mind egyetértenek, hogy míg Amerika e versenye tart, csak kétféle gazdálkodás-mód fogja fentarthatni magát; az egyik az, mely az eke alá fogott prairieken folyik, a hol t. i. 10—15,000 holdas területeken, óriás gé-pekkel nagyban állítanak elő, ha csak közép-szerű terméseket is; a másik az, mely a ré-gibb államokban tapasztalható, hogy t. i. kis területen, rendkívül gondos, u. n. nagy sor-közű mívelési mód mellett, aránylag 3—4-szer annyi termeltek, mint ama felszűnes mívelés-mód mellett.

E mívelési-mód, röviden szólva, abból áll, hogy sokkal ritkább, de aztán szélesebb vetették a buza, mint eddig sorvető-gépeink-ke szoktak azt s a sorok között levő 10—12 hüvelyknyi tér aztán kézi vagy lókapával nem-csak felporhanyítják, hanem a föld egyrésze a buzasorokra is rádtöltögetetik.

E czéla Amerikában sokan kézi kultí-vártort használnak, melynek lapát alaku kései anyacsavarok segítségével úgy állíthatók be a kemény föld készült rámba, hogy a felturt földet kétféle épen a buzasorokra vetik.

Tekintve, hogy az ily módon kezelt ve-téshez először is rendkívül kevés vetőmag szükséges, mert a feltöltögetés folytán úgy is feleltébb elborkosodnak a sorok, továbbá, hogy általán véve kétszer, sőt háromszor annyi termést kap az ember így ugyanolyan ter-ületről, mint a rendes sorvetés után, végre, hogy a sorok között irtesen álló föld, a meg-kapálás folytán mintegy ugyanak tekinthető s így a következő évre újra bevethető; e mívelési mód nagyon iszálítja a termelési költséget.

Jelenleg használják e mívelési módot az Egyesült-Államokban úgy az őszi, mint a ta-vaszi vetésnél is, az előbbi esetben legalább egy kapálást és az őszi vetésnél meg a vetés-nek, a másikat pedig tavaszszal mielőtt a föld fagyra engedni azt. Különösen azonban a tavaszi vetésnél hir e mívelési mód nagy jelentősé-gel, minél, ha talán a kedvezőtlen időjárás miatt kissé elkészt is a gazda a vetéssel, a későbbi megkapálás rendesen utána segíti a legkorábbi vetésnek is a növényzetét.

Az ily módon mívelt földek termése, holdanként átlag 30—40 mérő szokott lenni, míg a külterjes gazdaságokban Amerikában is csak mintegy 10—14 mérő szokott lenni a termés, s így csakugyan helyesnek mutatkozik azon fentebb említett elv, hogy t. i. vagy nagy területeken gépekkel dolgozva, vagy kisebb területeken rendkívül intenzív mívelést mellet-lehet csakis egyenlő olcsóságú terményt előállítá-ni, vagyis sikerrel folytanni a termelést.

D a p s y L á s z l ó.
Felelős szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vértési Arnold.

Minden eddigi világtárlaton és orsz. kiállításon.

A legnagyobb díjakkal kitüntetve.

VALSER FERENCZ
Budapest, Rottenbiller-utca 66.

ajánlja gyártának korunk igényeinek megfelelően berendezett vízművi osztályát az árvizmentesítő tár-sulatok, a megyei és magánmőnök urak, gőzmalom és gyártulajdonosok

a megyei és városi közhatóságok és a gazdaközönség b. figyelmébe.

A szivattyu-gyár készíti
árvizmentesítő, körfutó, bányaszivattyukat, házi és gazdasági kutakat,
vállalkozik gyapjumosodák, vízvezetékek, gőz- és zuhanyfürdők berendezésére és minden vízművi munkálatokra.
A gyár készítményeire teljes jótállást vállal.
Kivánatra költségvetések és képes ár-lapok díjmentesen bocsátatnak rendelkezésre.

a mérék feladása mellett

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy itteni

férfi szabó-üzletemben

a tavaszi időnyre érkezett külföldi szövetek

megtekinthetők; s mennyiben úgy az említett, mint más finom szö-vetanyagokkal bőven el vagyok látva: bármennyű és bármely időnyre való öltözék készítésével megrendelés folytán szolgálatra állok.

Tudatom továbbá, hogy

férfi-ruha-raktáramban

tavaszi felöltők, gyermek ruházatok

2 éves kortól kezdve; valamint

másnemű öltözékek

készen kaphatók

10 forintól 30 frtig saját szabásom és gyártásommal kiállítva. A határozott árak kész pénzfizetés mellett vannak számitva.

Fő gondot fordítok arra, hogy raktáramban csinos szabás és leg-jobb munkával kiállított öltözékek, egy a jó izlésnek, mint a jutányos-ságnak megfelelően — habár lehetetlenül igérem sem kívánok — szol-gálgak; és hogy a tölem vásárolt kész ruha, a kiállítást illetőleg épen olyan legyen, mint ha megrendelésre készült volna; a határozott árakat pedig, — melyek a mindkét félre kelemetlen alkut helyet-tesítik. — úgy számítom, hogy a t. közönség nemszakértő részének is örömmel tapasztalt bizalmát irányomban megtarthassam.

Tisztelettel vagyok a n. érdemű közönségnek

alázatos szolgálja
Szedlák József
férfi-szabó.
(13) 21—?

Vidéki megrendelések
Pontosan eszközöketemek.

HAAS FÜLÖP ÉS FIAI
Budapest, Gizella-tér,
ajánlják a legújabb butorszövetek, asztal- és ágyterítőket, szőnyegek és futószőnyegekben a legújabb és a legújabb választékban.

Valódi keleti szőnyegek, ajtó-szőnyegek, ke-revet-takarókat, párnákat és terítőket, csipke-jutefüggönyöket és lebenyeket a legdusabb választékban mindenféle áron.

Nagy választék papíros-szőnyegekben 25 krtól kezdve a legfinomabb kiállításon.

Falak és mennyezetek berendezései a vidéken is egészen olvállatnak.
Vidékre minták rendelkezésre állanak.
93 13—20

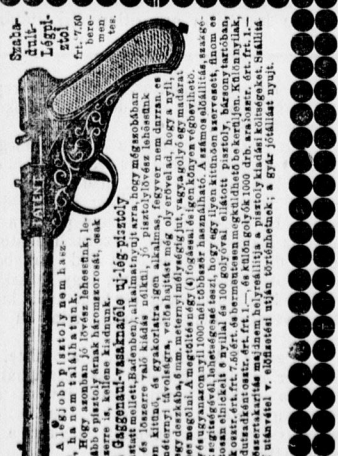
3008/1880.

Építési vállalat árlejtése.

A város összes épületeinél, utcai isko-láknál és tiszti szállásokon a folyó évben tel-jesítendő meszeltetési és apróbb javítási mun-kálatoknak □ méter szerinti felvállalására fog a t. városi tanácsnak 3008/1880 sz. végzése folytán f. hó 9-én azaz szerdán délelőtti 10 órakor a mérnöki hivatal helyiségeiben nyil-vános árlejtés tartatni.

Miről az árlejtési kívánók azon hozzá-adással értesítettek, hogy az árlejtési felté-telek a mérnöki hivatalnál a hivatalos órák-ban addig is megtekinthetők; továbbá, hogy a 120 frt, vagy ezen összegnek megfelelő ér-tékű értékpapirokkal ellátott írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók, melyek a szóbeli árlejtés bevégeztével nyilvánosan felbontatnak, és az árlejtés megkezdéseig az alírt tanács-noknál benyújthatók.

Kelt Debreczenben, 1880. június 3-án.
Hanke Leo
kiküldött tanácsnok.

Corvin Máttyás kocsikerűviz.

Magyarország legártalomdu-sabb kocsiszerző, nevezetesen idült gyomor- és bélhuruban, al-hasi vérpangásból származó szék-rekedésben, máj- és léptömülé-sben, elhajosodásban, idült bür-betegségeken, s egyáltalán a test egyéb szerveinek azon bántal-maiban, melyek aranyeresen pan-gásból származtak.

Kapható minden fűszerkeres-keedésben gyógyszerárban a bel-és külföldön.

Raktára Budapesten Radoscsy és Bányai uraknál.
Nagybani megrendelések

Stóger Károly, kutigazgató
(142. 9—12.)
Komáromban